

OSNOVE RADNE TERAPIJE: vježbe

CLAIRE SANGSTER JOKIĆ

ClaireAlexandra.SangsterJokic@zvu.hr

AKADEMSKA GODINA 2018.-19.

STUDIJ RADNE TERAPIJE

OSNOVE RADNE TERAPIJE

- Dvosemestralni kolegij, obavezan, 9 ECTS

Semestar	Predavanja	Vježbe
I. (zimski)	15	30
II. (ljetni)	30	30

**Predavanja su nužna.
Vježbe su OBAVEZNE!!**

- Uvjet za potpis: **Prisutnost na vježbama**
 - 1 izostanak +
 - 2 izostanka – dokaz o opravdanosti izostanka
 - 3 i više izostanaka – nemogućnost dobivanja potpisa
- **Pismeni kolokvij** na kraju 1. i 2. semestra (veljača i lipanj 2019.)
- **Završni ispit:** Pismeni, usmeni (lipanj 2019.)
- **Konačna ocjena** : prosjek ocjena iz kolokvija i završnog ispita
- **Priprema i očekivanja studenata**

Vježbe	Datum	Tema
1	11.10.	Što je radna terapija?
2	18.10.	Osnovna terminologija
3	25.10.	Značenje okupacije
4	8.11.	Okupacija identitet i okupacijski profil
5	15.11.	Zašto radna terapija?
6	22.11.	Klijent-usmjeren pristup
7	29.11.	RT promocije; Okupacijski pravda
8	6.12.	Klasifikacije aktivnosti/ okupacije
9	13.12.	Osoba
10	20.12.	Okoline
11	10.01.	RT modeli: CMOP
12	17.01.	RT modeli: MOHO
13	24.01.	Usporedbu modeli
14	TBA	Duhovnost i značenje

Plan za semestar

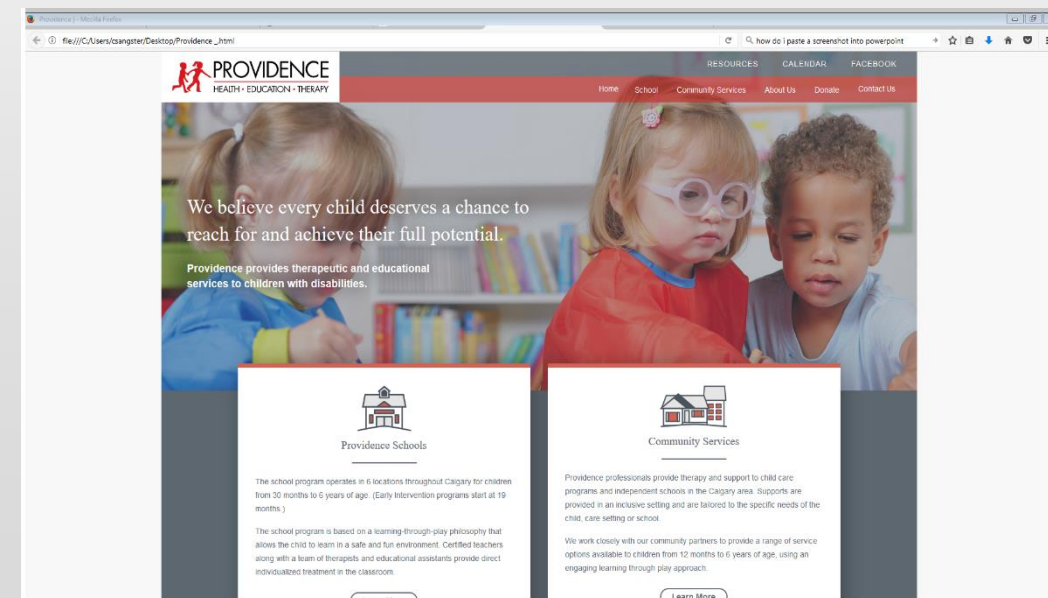
Upoznavanje...

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

Occupational Science & Occupational Therapy UNIVERSITY OF TORONTO

DEFINIRANJE RADNE TERAPIJE

OSNOVE RADNE TERAPIJE, V.1

C. SANGSTER JOKIĆ

1. SEMESTAR, 2018./19.

ŠTO JE ZAPRAVO TA RADNA TERAPIJA?!

Definiranje radne terapije

RADNI TERAPEUT...

je zdravstveni stručnjak koji ***omogućuje*** osobama različite dobi i poteškoća da razvijaju, obnavljaju i održavaju svoje sposobnosti koje su im potrebne za čim samostalnije obavljanje svakodnevnih ***aktivnosti***.

Definiranje radne terapije

Svrha radne terapije je:

Omogućiti različitim ljudima uključivanje i ***sudjelovanje u aktivnostima*** koje za njih imaju vrijednost.

Iwama, 2011.

Kako omogućujemo sudjelovanje u aktivnostima?

- Odgovorite na pitanja sa što je moguće više ideja:
 - ŠTO radi radni terapeut?
 - S KIME radi radni terapeut?
 - GDJE radi radni terapeut?

ŠTO radi radni terapeut?

- **Procjene**
 - Okupacija/aktivnosti (uloge, interesi, izvedbu)
 - Osobni sposobnosti (fizički, kognitivni, psihosocijalni)
 - Okoline
- **Planiranje i postavljanje ciljeva**
- **Intervencija**
 - Oporavak od bolesti ili ozljede (vježbe, terapijski aktivnosti)
 - Vraćanje izgubljene vještine ili sposobnosti (hodanje, oblačenje, igranje karata)
 - Prilagodba aktivnosti, modifikacija okoline i poučavanje strategija
 - Pružanje materijala, opreme i uređaja za podršku
 - Savjetovanje, obrazovanje i usmjeravanje
 - Suradnja s drugim stručnjacima, organizacijama te vlastima

S KIME radi radni terapeut?

- ***Klijenti***
 - Sve dobne skupine
 - Pojedinci s fizičkim, mentalnim i psihosocijalnim poteškoćama
 - Pojedinci s kroničnim ili akutnim stanjima, bolestima te ozljedama
 - Grupe i zajednice
 - Poduzeće i javni sektor
- ***Obitelji i ostali skrbnici***
- ***Ostali stručnjaci***
 - *Liječnici i medicinske sestre*
 - *Fizioterapeuti, psiholozi, logopedi...*
 - *Učitelji, treneri, manageri...*
 - *Vladine i nevladine agencije te organizacije*

GDJE rade radni terapeuti?

- **Institucije:** bolnice, domovi za starije osobe, centri za mentalno zdravlje, rehabilitacijske bolnice, domovi za palijativnu skrb, škole i vrtići, rekreacijski centri, korekcijske institucije (zatvori, domovi...)
- **Dom i zajednica:** privatna kućanstva, zajednička kućanstva (stambeno u zajednici), skupine u zajednici, strukovni programi, udruge...
- **Industrija:** tvrtke/poduzeće, osiguravajuće kuće, privatne prakse, rehabilitacijske kompanije
- **Vlast:** ministarstva zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi (promocija zdravlja, prevencija, pristupačnost, planiranje u radnoj okolini)

Zadatak

**U malim skupinama, izradite VLASTITU
definiciju radne terapije.**

Budite kreativni!!!

Radna terapija...

VENECUELA

Zdravstvena struka čija je glavna uloga omogućiti osobama s promijenjenom funkcijom, ili onima koji su u opasnosti za invaliditet, birati, organizirati i obavljati zadovoljavajuća okupacija koja su cijenjena od strane osobe i njegove društvene skupine.

Radna terapija je struka koja omogućuje prilagodbu svakodnevnim aktivnostima i ostvarivanje osobnih ciljeva svim osoba s poteškoćama izvršavanja istih te njihovim obiteljima.

Radna terapija...

Radna i zdravstvena struka koja pomaže osobama s poteškoćama različite životne dobi da razvijaju svoje sposobnosti koje im omogućuju da što samostalnije obavljaju svakodnevne životne aktivnosti i da se prilagode društvu.

NAMIBIJA

Profesiju koja se bavi promicanjem zdravlja i dobrobiti kroz okupaciju. Primarni cilj RT-a je omogućiti ljudima sudjelovanje u aktivnostima svakodnevnog života. Radni terapeuti postižu ovaj ishod tako što omogućuju ljudima da rade stvari koje će poboljšati njihovu sposobnost sudjelovanja ili mijenjanjem okoliša kako bi se bolje podržala sudjelovanje.

Radnja terapija...

Profesija u kojoj radni terapeut ili terapeuti nastoje postići što veću razinu samostalnosti klijenta i bolju integraciju istog u društvo kroz suradnički odnos te razne metode i alate

JAPAN

Struka koja pruža liječenje, nadzor ili brigu onima koji imaju ili mogu imati tjelesne i/ili mentalne oštećenja, u svrhu stjecanja aktivnog života kroz razna okupacija koja olakšavaju, vraćaju ili razvijaju različite funkcije.

Radna terapija je...

BANGLADEŠ

Zdravstvenu struku koja pruža usluge ljudima čija je sposobnost da funkcioniraju u svakodnevnom životu poremećena. Svrhovito aktivnost, terapijska vježba, posebna oprema, osposobljavanje vještina i promjene okolina koriste se kako bi se povećala sposobnost osobe da postigne neovisnost u svakodnevnom životu.

Radna terapija je zanimanje koje kroz razne metode, tehnike i vještine omogućuje klijentima različite životne dobi ponovnu integraciju u društvo te prilagođavanje njihovog životnog prostora.

Radna terapija...

NJEMAČKA

Podržava i pomaže ljudima svih dobnih skupina koji su ograničeni ili u opasnosti da postanu ograničeni na sposobnost sudjelovanja u svojim uobičajenim aktivnostima. Cilj je omogućiti sudjelovanje klijenta za svoje smislene aktivnosti u područjima samozbrinjavanje, produktivnosti i slobodnog vremena u okviru svog osobnog okruženja. Posebne aktivnosti, prilagodba okolina i savjetovanje mogu se koristiti kako bi se olakšalo sposobnost pojedinca da obavlja aktivnosti svakodnevnog života, sudjeluje u društvu i poboljšava kvalitetu života.

Radna terapija je disciplina koja različitim klijentima omogućuje obavljanje svakodnevnih aktivnosti pomoću raznih metoda, instrumenata i tehnika.

Radna terapija...

- Radna terapija je zdravstvena djelatnost u kojoj radni terapeut različitim metodama i interakcijama pomaže ljudima različite dobi i različitim poteškoća u savladavanju obavljanja svakodnevnih aktivnosti.

GRUZIJA

Struka koja promiče osobu ili skupinu ljudi da obavljaju važne aktivnosti za njih, poboljšaju funkcioniranje, prilagođavaju okolina i povećava kvalitetu sudjelovanja u javnom životu. Profesija ima kao cilj maksimalizirati ljudske kapacitete povećanjem kvalitete života pomoću pristupa usmjerenih na klijente.

Svjetska federacija radnih terapeuta (WFOT)

Definitions of Occupational Therapy from Member Organizations (2017)

<http://www.wfot.org/ResourceCentre.aspx>

Što je RADNA TERAPIJA?

Radna terapija temelji se na angažiranju u smislenim ***aktivnostima svakodnevnog života*** (kao što su vještine samopomoći, obrazovanje, rad ili socijalna interakcija), gdje je cilj ***omogućiti*** ili potaknuti sudjelovanje u takvim aktivnostima usprkos oštećenjima ili ograničenjima u fizičkom ili mentalnom funkcioniranju.

Rječnik Merriam-Webster

Što je RADNA TERAPIJA?

Radna terapija je zdravstvena djelatnost čiji je cilj ***omogućiti*** pojedincima i skupinama postizanje optimalnog funkcioniranja u ***aktivnostima*** dnevnog života koje uključuju samozbrinjavanje, produktivnost i slobodno vrijeme.

Što je RADNA TERAPIJA?

RT je zdravstvena struka usredotočena na klijente koja se bavi promicanjem zdravlja i dobrobiti kroz ***okupaciju***.

Osnovni je cilj ***omogućiti*** osobama sudjelovanje u ***aktivnostima svakodnevnog života***.

Radni terapeuti postižu taj rezultat radeći s ljudima i zajednicama kako bi se poboljšala njihova sposobnost da se uključe u zanimanja koja žele, koja im trebaju ili se očekuju od njih, ili mijenjanjem okupacije ili okolina kako bi bolje podržali svoj okupacijski angažman.

Što je RADNA TERAPIJA?

Radna je terapija jedina struka koja pomaže ljudima tijekom životnog vijeka da rade ono što žele i trebaju učiniti kroz terapijsku upotrebu ***svakodnevnih aktivnosti (okupacija)***.

Radni terapeuti ***omogućuju*** ljudima svih dobnih skupina da žive život u svoj punini pomažući im u promicanju zdravlja, sprečavanju ozljeda, bolesti ili invaliditeta odnosno kvalitetniji život ukoliko ozljede, bolest ili invaliditet postoje.

Što je RADNA TERAPIJA?

Radna terapija je:

- umjetnost i znanost omogućavanja angažmana u svakodnevnom životu kroz okupacije;
- **omogućavanje** ljudi za obavljanje **okupacija** koje podupiru zdravlje i blagostanje;
- omogućavanje pravednog i inkluzivnog društvo, tako da svi ljudi mogu sudjelovati svojim potencijalima u dnevnim okupacijama života.

(CAOT; Townsend& Polatajko, 2013)

Zadaću: Napravite mini anketu

Pitajte 5 osoba:

ŠTO JE RADNA TERAPIJA?

Budite pripremni podijeliti rezultate Vaše ankete sljedećeg tjedna!

Osnovna terminologija u RT

OSNOVE RADNE TERAPIJE, V.2

C. SANGSTER JOKIĆ

1. SEMESTAR, 2017/18

Što je RT?

REZULTATI ANKETA?

**World Occupational
Therapy Day 2018**
October 27th

Celebrating our global community

Ponovimo...

Primarni cilj radne terapije je ***omogućiti*** ljudima da sudjeluju u ***okupacijama*** koje daju ***smisao i svrhu*** njihovim životima i koje ***podupiru zdravlje i dobrobit.***

(CAOT, WFOT)

TERMINOLOGIJA U RADNOJ TERAPIJI

RAD:

Svršishodna i organizirana čovjekova aktivnost usmjerena prema postizanju nekih korisnih učinaka kojima se zadovoljavaju različite individualne i društvene potrebe.

(Šverko, Psih. rječnik, 2005)

OKUPACIJA:

Grupa aktivnosti koja ima osobno i društveno-kulturalno značenje, ima svoj naziv unutar kulture i podupire sudjelovanje u društvu.

Okupacije mogu biti kategorizirane kao: samozbrinjavanje, produktivnost i razonoda.

(ENOTHE, 2006)

**OKUPACIJA se odnosi na sve što ljudi
RADe u svakodnevnom životu.**

OKUPACIJA – ZADATAK - AKTIVNOSTI

Koncept	Definicija
Aktivnost	Osnovna jedinica zadatka
Zadatak	Skup svrsishodnih aktivnosti u koje je pojedinac uključen
Okupacija	Skupina zadataka ili aktivnosti koje su oblikovane osobnim interesima, željama i vrijednostima. Odras jedinstvenih osobina pojedinca.

Većina ljudi sudjeluje u istim osnovnim zadacima i aktivnostima, ali stvari koje želimo učiniti, naše okupacije, određuju tko smo, razlikuju nas od drugih i čine nas jedinstvenima.

Odnos pojmova okupacija-zadatak-aktivnost

Prema Law i sur., 1996

Aktivnost ili okupacija?

Prema Hagedorn (1995) i Pierce (2001)

Zadatak

Grupirajte listiće u skupine:

Aktivnost – Zadatak – Okupacija

Slažete li se s klasifikacijom?

Zašto (ni)je važno razlikovati ove pojmove?

Zatvorite oči. Razmislite o važnoj okupaciji u svakodnevnom životu.

- Zamislite iskustvo sudjelovanja u ovoj okupaciji.
- Koje su **aktivnosti** uključene u obavljanje ove okupacije?
- Koja je njena **svrha**? **Značenje**?
- Kako **strukturira** i **organizira** vaš svakodnevni život?
- Imate li **izbor** i **kontrolu** nad načinom na koji sudjelujete u ovoj okupaciji?
- Osigurava li **ravnotežu**? **Zadovoljstvo**?
- Utječe li na **zdravlje** i **dobrobit**?

Okupacija je...

(CAOT, 1997)

- Osnovna ljudska potreba
- Odrednica zdravlja
- Izvor značenja u životu
- Izvor svrhe u životu
- Izvor izbora i kontrole
- Izvor ravnoteže i zadovoljstva

Okupacija je...

(CAOT, 1997)

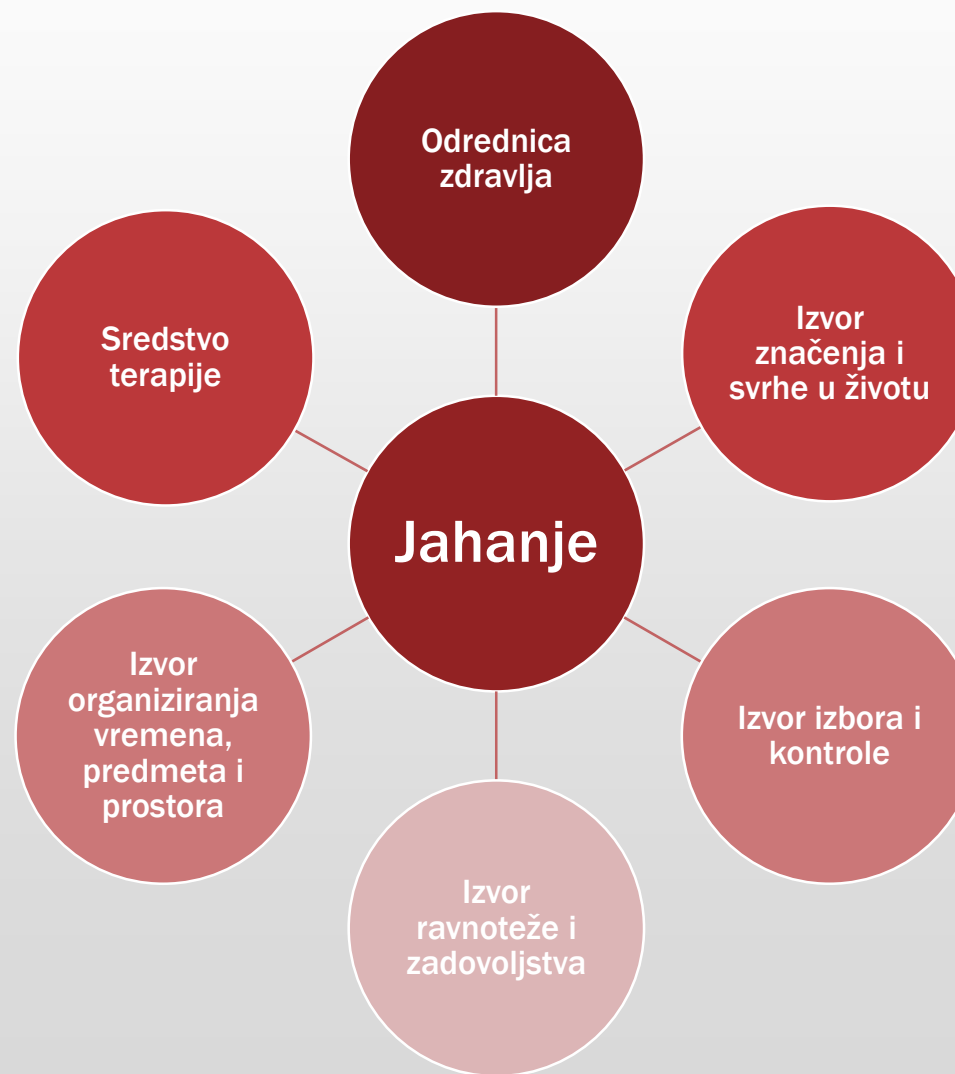
- Izvor organiziranja vremena
- Izvor organiziranja predmeta i prostora
- Sredstvo osiguranja prihoda
- Sredstvo (medij) terapije

Okupacija: SREDSTVO I CILJ

Individualno smislena i svrhovita aktivnost (OKUPACIJA) je SREDSTVO kojim postićemo CILJ aktivnog sudjelovanja osobe u svakodnevnom životu.

Biti Slaven

Zadatak

Pogledajte video.

Koristeći CAOT karakteristike okupacije, raspravite kako ova priča održava pojedinu karakteristiku koju navodi CAOT.

Kakvo je značenje za praksu?

Kako možemo razumjeti značenje okupacija u životima naših klijenata?

Pitajmo ih!

Radna terapija ne postavlja pitanje:

„Što je s Vama?”

već

„Što Vam je važno?”

Zadatak

S partnerom provedite kratki intervju o smislenoj okupaciji.

- Koja je svrha okupacije?
- Gdje, kada i s kim se obavlja okupacija?
- Što vam omogućuje da obavljate okupaciju? (osobna sposobnost, materijal, prostor, društveno okruženje, resursi ...)
- Što vas sprečava u obavljanju okupacije?
- Što za vas znači sudjelovanje u ovoj okupaciji?
- Što bi se dogodilo ako ne biste mogli obavljati ovu okupaciju?

Zadaće: Napravite galeriju „Smisljena okupacija”

Snimite fotografiju koja za vas predstavlja „Smislenu okupaciju”!

**Pošaljite je meni s naslovom:
Smisljena okupacija je...**

ClaireAlexandra.SangsterJokic@zvu.hr

ZNAČENJE OKUPACIJE

OSNOVE RADNE TERAPIJE, V.3 C. SANGSTER JOKIĆ

1. SEMESTAR, 2018/19

U čemu je razlika?

Okupacijska izvedba
(Occupational performance)

Okupacijska uključenost
(Occupational engagement)

Okupacijska izvedba

Okupacijska izvedba:

Sposobnost izbora, organiziranja i uspješne izvedbe smislene okupacije usmjerene brizi o samom sebi, užitku u životu i društveni i ekonomski doprinosu zajednici

CAOT, 1997

Okupacijska uključenost

- Subjektivno stanje "uključenosti" ili „okupiranosti" u svakodnevnoj aktivnosti
- Obuhvaća osobni značaj i smisao izvedbe okupacije
- Pod utjecajem osobnih, interpersonalnih i socio-kulturnih čimbenika

‘Životu daje smisao ono što činimo’ (Fine & Kirkland, 1993)

Iskustvo okupacijske izvedbe i okupacijske uključenosti		
Meyer (1922)	Izvedbena dimenzija	Dimenzija smisla
Fidler & Fidler (1978)	Činjenje (Doing)	Postajanje (Becoming)
Christiansen & Baum (1997)	Okupacijski zadatak	Okupacijsko iskustvo

**OKUPACIJA KAO IZVOR
SMISLA!**

Kakvo je značenje za praksu?

Kako možemo razumjeti značenje okupacija u životima naših klijenata?

Pitajmo ih!

Radna terapija ne postavlja pitanje:

„Što je s Vama?”

već

„Što Vam je važno?”

- Koja je svrha okupacije?
- Gdje, kada i s kim se obavlja okupacija?
- Što vam omogućuje da obavljate okupaciju? (osobna sposobnost, materijal, prostor, društveno okruženje, resursi ...)
- Što vas sprečava u obavljanju okupacije?
- Što za vas znači sudjelovanje u ovoj okupaciji?

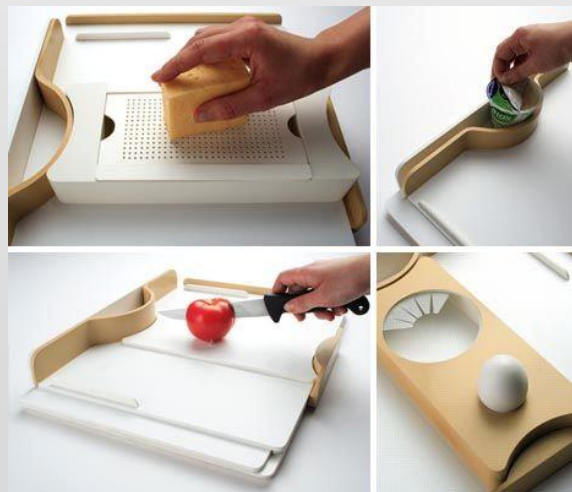
Uloga kulture

- Smisao koja je pridružena aktivnostima rezultat je kulture – vjerovanja, percepcija, vrijednosti i normi, običaja i ponašanja koje dijeli određena skupina
- Kultura postoji na različitim i višestrukim razinama
 - Obitelji, vršnjačke skupine, profesionalne grupe
 - Četvrti, gradovi
 - Regije, države

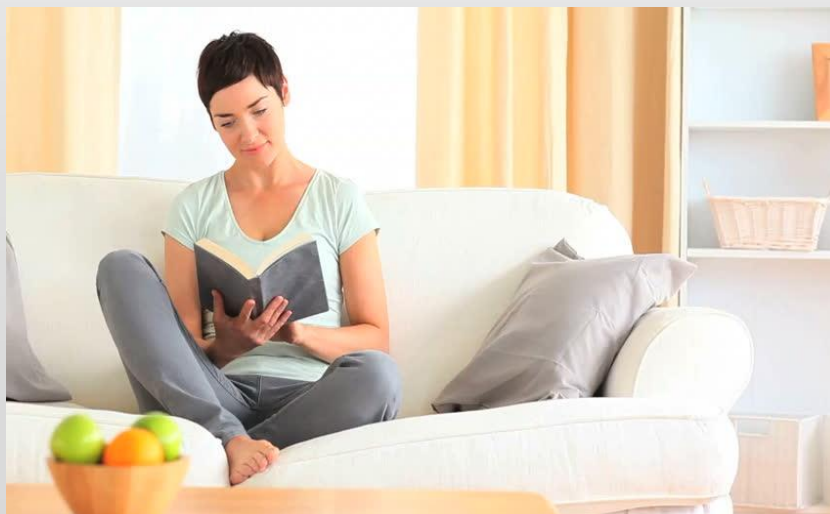
Grupna rasprava...

- Što znači biti samostalan?
- Što znači biti zdrav?
- Kako je naše razumijevanje samostalnosti i zdravlja pod utjecajem naša kulturna konteksta?

Što znači biti samostalan?

Što znači biti zdrav?

Zdravstvena skrb i kultura

Koji kulturni čimbenici i na koji način određuju naše dnevne okupacije?

- Dob, rod
- Bračni status
- Zaposlenost
- Struktura obitelji
- Ekonomski status
- Obrazovanje
- Roditeljski stil
- Vjerska ili duhovna orijentacija
- Politička orijentacija
- Okolina
- Vjerovanja
- Običaji
- Vrijednosti

Dnevne okupacije: Dob

Dnevne okupacije: Rod

Dnevne okupacije: Rod

Dnevne okupacije: Vjerovanja, običaji i vrijednosti

Dnevne okupacije: Vjerovanja, običaji i vrijednosti

Okupacija i kultura

- Naše svakodnevne okupacije formiraju brojni kulturni čimbenici i sociokulturna očekivanja
- Kultura također određuje način na koji gledamo na zdravlje, bolest, poteškoće, nesposobnost i samostalnost
- Radni terapeuti trebaju ponovo promotriti ulogu kulture u smislenim okupacijama klijenata

Okupacijski identitet (Kielhofner, 2008)

- Sveukupni osjećaj:
 - Tko smo bili
 - Tko smo trenutno
 - Tko želimo postati kao okupacijsko biće
- Uključuje
 - Osjećaj sposobnosti i učinkovitosti za djelovanje
 - Ono što osoba nalazi zanimljivim i zadovoljavajućim za raditi
 - Tko je netko, definirano vlastitim ulogama i odnosima
 - Ono što se osjeća obveznim učiniti i što smatra važnim
 - Osjećaj poznatih rutina života
 - Percepcije vlastite okoline i onoga što ona podržava i očekuje

SREDSTVA samo određenja i OBRAZAC budućih akcija

Izgradnja vlastitog okupacijskog identiteta

Korištenje mentalne mape, ilustrirajte vlastiti okupacijski identitet:

- U kojim okupacijama sudjelujete?
- S kim?
- Gdje?
- Koliko često? Koliko dugo?
- Kako uključenost u okupacije oblikuje Vaš identitet?

Zadaće

- Pročitajte članak:

White, C., Lentin, P. & Farnworth, L. (2013). An investigation into the role and meaning of occupation for people living with on-going health conditions. *Australian Occupational Therapy Journal*, 60, 20-29.

- Budite spremni raspravljati svoje misli sljedeći put!

Poglavlje u knjizi

Hasselkus, B.R. & Rosa, S.A. *Meaning & Occupation*

U: Christensen, C. & Baum, C. (1997). *Occupational therapy: Enabling function and well-being.*